

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **D. B.**, zastoupen Mgr. Markem Sedlákem, advokátem, se sídlem Příkop 834/8, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, 130 51 Praha 3, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 9. 2016, č. j. CPR-18929-2/ČJ-2016-930310-V243, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 1. 11. 2016, č. j. 75 A 29/2016 - 95,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytových agend (dále jen „krajské ředitelství cizinecké policie“ či „správní orgán I. stupně“) ze dne 7. 7. 2016, č. j. KRPA-452785-55/ČJ-2014-000022 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), bylo žalobci uloženo správní vyhoštění podle ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bod 9 a podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů,

v rozhodném znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), na dobu dva roky ode dne, kdy pozbude oprávnění k pobytu na území ČR. Současně byla žalobci ve smyslu § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců stanovena doba k vycestování z území ČR do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Správní vyhoštění bylo žalobci uloženo, neboť opakovaně porušuje právní předpis, když pobýval na území ČR neoprávněně, naposledy v době od 11. 6. 2014 do 25. 11. 2014.

[2] Rozhodnutím ze dne 7. 9. 2016, č. j. CPR-18929-2/ČJ-2016-930310-V243 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaný zamítl odvolání žalobce proti prvostupňovému rozhodnutí.

[3] Proti poslední jmenovanému rozhodnutí byla podána žaloba, kterou zamítl Krajský soud v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) rozsudkem ze dne 1. 11. 2016, č. j. 75 A 29/2016 - 95 (dále také jen „napadený rozsudek“). Krajský soud předně vymezil hranice přezkumu rozhodnutí ve věci správního vyhoštění a dospěl k závěru, že žalobní námitky jdou nad tento rámec, neboť argumentace žalobce o nepřiměřenosti rozhodnutí o správním vyhoštění je založena na tom, že po vycestování do země původu a uplynutí doby vyhoštění žalobce nebude moci podat příslušnou žádost o pobytové oprávnění a vrátit se za rodinou do ČR z důvodu nefunkčnosti systému Visapoint, ve kterém se každý občan Mongolska musí zaregistrovat na konkrétní termín k podání žádosti o dlouhodobý pobyt. Předmětem přezkumu je dle soudu posouzení důsledků rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce na dva roky, a to zejména ve vztahu k jeho soukromému a rodinnému životu. *„Možnost získat formu pobytu však nesouvisí se správním vyhoštěním, resp. s opuštěním území. V řízení o správním vyhoštění správní orgán nepřezkoumává za jakých podmínek a zda se bude moci cizinec vrátit na území České republiky.(...) Ve věci lze odkázat i na judikaturu správních soudů, ze které jednoznačně vyplývá, že registrace v systému Visapoint není podmínkou pro zahájení správního řízení, neboť tento systém funguje na principu elektronických úředních hodin a plní pouze funkci organizační (viz rozsudek NSS ze dne 20.7.2016, sp.zn. 1 Azs 164/2016, www.nssoud.cz). Z těchto důvodů se soud nezabýval podrobně námitkami vůči fungování systému Visapoint ani předloženými důkazy.“* S ohledem na tento závěr krajský soud neshledal důvodnou ani argumentaci žalobce o nepřezkoumatelnosti odůvodnění rozhodnutí žalovaného týkající se námitek k systému Visapoint.

[4] Krajský soud nepřisvědčil žalobci v tom, že se správní orgány nedostatečně vypořádaly s dopady správního vyhoštění do jeho soukromého a rodinného života. Posoudil skutečnosti, které v tomto rozsahu zohlednily správní orgány (manželka i děti mají v ČR trvalý pobyt, což jim ale nebrání pobývat se žalobcem v Mongolsku; manželce muselo být známo, že žalobce pobývá na území ČR neoprávněně; oprávněný pobyt měl žalobce pouze od roku 2005 do 5. 8. 2009; se žalobcem bylo již třikrát zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění, které však vždy bylo zastaveno z důvodu nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života žalobce, přesto svůj pobyt nijak nelegalizoval a udělené výjezdní příkazy nerespektoval; zdravotní stav žalobce je dobrý, není ve věku seniora a je schopen se o sebe postarat bez cizí pomoci; žalobce si nevytvořil pevné společenské, ekonomické a kulturní vazby, nenaučil se český jazyk; nemá finanční prostředky, povolení k pobytu ani pracovní povolení, přičemž domácnost finančně zajišťuje manželka; na území ČR nevlastní žádný nemovitý nebo movitý majetek), a ztotožnil se závěry na základě nich učiněnými. Tvrdil-li žalobce, že se musí starat o své

pokračování

děti, poukázal soud na to, že v době rozhodování žalovaného bylo jednomu dítěti 20 let a druhému 15 let. Nejedná se tedy o osoby, které by byly závislé na bezprostřední péči rodičů. Dále konstatoval, že i když byla předchozí správní řízení zastavena z důvodu nepřiměřeného zásahu do rodinného života žalobce, nebrání to v současnosti z důvodu změny situace uložení správního vyhoštění. *„Vždy je nutno posuzovat délku správního vyhoštění ve vztahu k aktuální situaci žalobce.“* Manželka i děti mohou ČR libovolně opustit a zase se vrátit a realizovat případně i návštěvy žalobce v zahraničí. Žalobce sice žije na území ČR dlouhodobě, ale je to způsobeno nerespektováním správních rozhodnutí. Přes těžkosti spojené s opuštěním území ČR mohou manželka s dětmi vycestovat se žalobcem nebo mohou vyčkat jeho návratu poté, co uplyne doba správního vyhoštění a žalobce si vyřídí legální povolení k pobytu, přičemž žalobce může se všemi členy rodiny udržovat kontakt dálkovými komunikačními prostředky, případně jim posílat finanční prostředky. Kromě toho si žalobce situaci vedoucí až ke správnímu vyhoštění *„přivodil sám svým jednáním a jen on za ni nese odpovědnost“*. Krajský soud tedy shledal uložené správní vyhoštění jako přiměřený zásah do rodinného a soukromého života žalobce.

II. Kasační stížnost a další podání

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl v záhlaví označený rozsudek krajského soudu, kterým byla jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného zamítnuta, jak bylo uvedeno výše. Stěžovatel svou kasační stížnost opírá o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jak je zřejmé z jejího obsahu (stěžovatel sám konkrétní ustanovení zákona neoznačil), a navrhuje zdejšímu soudu, aby napadený rozsudek zrušil.

[6] Stěžovatel reprodukoval své žalobní námitky (týkající se systému Visapoint) a jejich vypořádání krajským soudem, přičemž se domnívá, že odůvodnění krajského soudu se míjí s uvedenými námitkami. Pokud stěžovatel vysvětlil, proč nemůže a nechce z ČR vycestovat, měl se žalovaný i krajský soud s touto argumentací vypořádat. Stěžovatel by z území ČR okamžitě vycestoval, pokud by měl zaručeno, že bude moci o pobyt za účelem sloučení rodiny alespoň požádat. To je však v současné situaci nemožné, což stěžovatel doložil svými marnými pokusy o registraci v systému Visapoint. To porušuje práva stěžovatele zaručená Listinou základních práv a svobod (dále jen „Listina“). Pokud kvůli tomu stěžovatel nevycestoval a zůstal v ČR bez povolení k pobytu, jedná se o situaci obdobnou případům vymezeným v § 28 až 32 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, neboť jednal v krajní nouzi v zájmu ochrany rodinného života. Jelikož stěžovatel musí za účelem legalizace pobytu na území ČR nejdříve z jejího území vycestovat a podat žádost o pobyt na zastupitelském úřadu v Ulánbátaru bez záruky možnosti tuto žádost podat, pak argumentace soudu, že získání pobytu nesouvisí s vyhoštěním, není dle stěžovatele správná. Nejedná se o situaci srovnatelnou s případem, kdy cizinec nesplňuje podmínky pro udělení povolení k pobytu, neboť systém Visapoint je nezákonný a brání ve výkonu základního práva podat žádost o pobyt.

[7] Krajský soud správně konstatoval, že registrace v systému Visapoint není zákonnou podmínkou pro zahájení správního řízení, takže se měl vypořádat s tím, že na webových stránkách zastupitelského úřadu se uvádí, že bez registrace není možné žádost podat.

[8] Dopadem rozhodnutí o správním vyhoštění do soukromého a rodinného života stěžovatele se krajský soud zabýval nedostatečně. Na jednu stranu konstatoval, že řízení o správním vyhoštění stěžovatele bylo již třikrát zastaveno z důvodu nepřiměřenosti, na druhou stranu však neobjasnil, co se nyní změnilo, že se již o nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele nejedná. Krajský soud stěžovateli vytýkal, že neučinil žádné kroky k legalizaci svého pobytu, ale pominul důkazy předložené stěžovatelem dne 30. 9. 2016, jimiž dokládal svou snahu o registraci v systému Visapoint.

[9] Stěžovatel závěrem navrhnul Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížnosti přiznal odkladný účinek, neboť jinak by musel opustit manželku a děti, se kterými žije ve společné domácnosti.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti pouze odkázal na spisový materiál a nesouhlasil s přiznáním odkladného účinku. Jelikož tedy vyjádření neobsahovalo žádná tvrzení, k nimž by Nejvyšší správní soud přihlédl, nezasílal již předmětné podání stěžovateli k případné replice.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost **není** důvodná.

[13] Úvodem považuje Nejvyšší správní soud za vhodné shrnout některé skutečnosti vyplývající ze spisového materiálu.

[14] Stěžovatel přicestoval do ČR v polovině roku 2005 a pobýval zde až do roku 2009 legálně. Po pozbytí pobytového oprávnění však nerespektoval zákon o pobytu cizinců a zůstal v ČR neoprávněně, přestože byl povinen vycestovat. Následně s ním bylo opakovaně zahájeno řízení o správním vyhoštění, které bylo zastaveno (17. 6. 2011, 27. 4. 2012 a 7. 5. 2014) z důvodu nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele, neboť na území ČR žije jeho manželka a dvě děti, kteří mají všichni povolen trvalý pobyt. Pokaždé byl stěžovateli vydán výjezdní příkaz (naposledy s platností do 10. 6. 2014) a byl poučen, že je povinen vycestovat z území ČR v době platnosti výjezdního příkazu. Dne 9. 5. 2014 byl stěžovatel rovněž poučen, že pokud ve stanovené době nevycestuje nebo si nezajistí legální pobyt, bude jeho pobyt na území ČR neoprávněný. Dne 25. 11. 2014 bylo se stěžovatelem zahájeno řízení o správním vyhoštění, které vyústilo ve vydání napadeného rozhodnutí.

[15] Při pohovoru dne 25. 11. 2014 stěžovatel do protokolu výslovně uvedl, že na radu advokáta nevycestoval, protože zde má manželku a děti. Následně se pokusil podat u cizinecké policie v Ústí nad Labem žádost o povolení k pobytu, ale to bylo odmítnuto a bylo mu sděleno, že musí vycestovat a podat si žádost osobně v Mongolsku. Dne 10. 6.

pokračování

2014 se dostavil po telefonickém ohlášení na cizineckou policii, ale po hodině a půl, aniž by si jej někdo všiml, zase odešel. Poté již žádné kroky k legalizaci svého pobytu nečinil. Zároveň potvrdil, že si je plně vědom protiprávnosti svého jednání. Aktuálně žije v jedné domácnosti s manželkou a dvěma dětmi, které mají všichni trvalý pobyt v ČR. Manželka pracuje a stěžovatel se stará o děti. Za překážku vyhoštění považuje svou rodinu a skutečnost, že v zemi původu se nemá kam vrátit.

[16] Dne 21. 7. 2015 byla jako účastník řízení vyslechnuta i manželka stěžovatele, která potvrdila jeho tvrzení. Byla si rovněž plně vědoma manželova neoprávněného pobytu, avšak nechce, aby vycestoval, protože mají děti a všichni spolu žijí. Neměli by ani peníze na letenku do Mongolska. Stěžovatel se věnuje dětem, zatímco jeho manželka pracuje a nemá na ně tolik času. Manželka uvedla, že by to bez stěžovatele sama nezvládla, děti ho potřebují a jeho návrat by znamenal roztržení rodiny. Dcera mluví jen česky a mongolštinu neovládá. Děti podstatnou část života prožily v ČR, dobře se učí a všichni jsou zde integrováni. Finanční situace rodiny není moc dobrá.

[17] Následně byl stěžovatel vyhoštěn na dobu jednoho roku z důvodu neoprávněného pobytu od 11. 6. 2014 do 25. 11. 2014 podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců. Toto rozhodnutí však zrušil žalovaný a vrátil věc zpět orgánu I. stupně, neboť stěžovatelovo jednání kvalifikoval také jako opakované porušení právního předpisu dle § 119 odst. 1 písm. b) bod 9 téhož zákona. Následovala nová rozhodnutí ve věci (označená shora), dle nichž byl stěžovatel vyhoštěn podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 9 a § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců na dva roky. Správní orgány stěžovateli vytýkaly opakovaný neoprávněný pobyt, kdy s ním bylo třikrát zahájeno řízení o správním vyhoštění za neoprávněný pobyt a po jeho zastavení mu byl udělen výjezdní příkaz. Ani jednou však nerespektoval povinnost vycestovat z území ČR a vědomě se zde dál zdržoval nelegálně. Takové počínání proto bylo kvalifikováno jako opakované porušení právního předpisu, zároveň mu byl přičítán k tíži poslední neoprávněný pobyt (od 11. 6. 2014 do 25. 11. 2014).

[18] Stěžovatelova argumentace, kterou se bránil již v odvolání i v žalobě a nyní i v kasační stížnosti, je založena na závěru, že se na území ČR může zdržovat bez pobytového oprávnění, aniž by se jednalo o nelegální pobyt, jestliže má na území ČR manželku a děti s povolením k pobytu a systém Visapoint, v němž se musí zaregistrovat, aby si mohl v Mongolsku podat na zastupitelském úřadu osobně žádost o pobyt za účelem sloučení rodiny, nenabízí žádné volné termíny k registraci. Nemá totiž zaručeno, že když vycestuje, bude si moci žádost za účelem sloučení s rodinou podat. Názor stěžovatele však Nejvyšší správní soud nesdílí.

[19] Předně stěžovateli nelze přisvědčit, že krajský soud se nevypořádal řádně s žalobními námitkami, když podrobně nereagoval na žalobní tvrzení, která mířila k fungování systému Visapoint a možnosti podat si v Mongolsku žádost o pobyt v ČR. Jestliže soud dospěl k závěru, že se stěžovatelovy námitky mýjí předmětem řízení, nemůže stěžovatel tuto logiku převracet a vytýkat mu, že se odůvodnění napadeného rozsudku mýjí s žalobou. Krajský soud správně uvedl, že při přezkumu rozhodnutí o správním vyhoštění není povinen zkoumat, zda si stěžovatel bude moci podat žádost o povolení k pobytu, nýbrž přezkoumává samotné rozhodnutí o správním vyhoštění a jeho důsledky pro

stěžovatele a jeho rodinu. Nemusel se proto důkladně zabývat všemi stěžovatelovými argumenty týkajícími se špatného fungování systému Visapoint a práva stěžovatele podat si žádost o pobyt. Nejvyšší správní soud se neztotožňuje ani s tvrzením stěžovatele, že krajský soud se měl vypořádat i s prohlášením uvedeným na webových stránkách zastupitelského úřadu (o nemožnosti podat žádost bez předchozí registrace), pokud odkázal na judikaturu, podle které registrace k osobnímu podání žádosti není zákonnou podmínkou pro zahájení řízení o žádosti. Jestliže stěžovatel v žalobě upozorňoval, že nemá zaručenou možnost podat si žádost, neboť přes uvedený systém si nelze sjednat termín za tímto účelem (a proto nemůže opustit území ČR a jet do Mongolska), je zcela logická a správná reakce krajského soudu, že registrace v systému Visapoint není zákonnou podmínkou pro podání žádosti a zahájení správního řízení o ní. Tento závěr nebylo nutné dále rozvádět. Obzvláště když předmětné sdělení na webových stránkách zastupitelského úřadu stěžovatel v žalobě konkrétně nezmínil.

[20] Nejvyšší správní soud nesouhlasí se závěrem, že by snad problémy při registraci v systému Visapoint k osobnímu podání žádosti o pobyt mohly zhojit stěžovatelovo protiprávní jednání, kdy opakovaně nerespektoval výzvy správních orgánů a dlouhodobě setrval na území ČR bez platného pobytového titulu. Zejména pak srovnání s trestněprávní úpravou nutné obrany či krajní nouze je na tomto místě zcela nepřipadné. Správní vyhoštění není trestem, nýbrž opatřením státu chránícím jeho zájmy před nežádoucími příslušníky cizích států (a tedy i před cizinci pobývajících na jeho území v rozporu se zákonem). Kromě toho stěžovatelovo záměrné a vědomé porušování zákona o pobytu cizinců nemůže být ospravedlněno tím, že by mohl mít problémy při vyřizování legálního pobytu.

[21] Jak uvedl již krajský soud, předmětem přezkumu v dané věci nemohou být stěžovatelovy úvahy o možnosti podat si žádost o povolení k pobytu. Ty by mohly správní soudy řešit v jiném řízení, pokud by stěžovatel využil zákonné možnosti a pokusil se (třeba i z území ČR) svůj pobyt náležitě legalizovat. Žádnou z možností, které připadají v úvahu, však stěžovatel nevyužil.

[22] Problematikou podání žádosti na zastupitelském úřadu v zemi původu se Nejvyšší správní soud již opakovaně zabýval, přičemž konstatoval, že požadavek osobního podání v místě, kde má cizinec oprávněný pobyt, je zcela legitimní zákonná podmínka. Nejde o svévolné zkomplikování cesty k pobytovým povolením (viz rozsudky č. j. 6 Azs 77/2015 – 36 ze dne 11. 8. 2015 či č. j. 10 Azs 219/2015 – 67 ze dne 27. 7. 2016). Z rozhodovací praxe tohoto soudu rovněž plyne, že v případě osobního podání žádosti bez registrace v systému Visapoint musí správní orgán řízení zahájit a o žádosti rozhodnout (viz rozsudky ze dne 30. 4. 2015, č. j. 7 Azs 282/2014 – 48, a ze dne 20. 7. 2016, č. j. 1 Azs 164/2016 – 27), jak uváděl i krajský soud. Stěžovatel by proto mohl v krajním případě podat žádost i bez registrace. Zejména však mohl využít (a jestliže nechce z ČR vycestovat, tak i měl) postup dle § 169 odst. 16 zákona o pobytu cizinců, čili poslat žádost poštou zastupitelskému úřadu v Mongolsku spolu s žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání. Teprve v návaznosti na bezúspěšné využití dostupných prostředků pro podání žádosti by se stěžovatel mohl bránit u soudu s argumentací, kterou přdestřel v nyní probíhajícím sporu. Stěžovatel ale žádných uvedených možností nevyužil za celou dobu od roku 2009 do roku 2014, kdy zůstal se svou rodinou na území ČR nelegálně, a nepodnikl tedy nic, co by

pokračování

mohlo v souladu se zákonem vést k legalizaci jeho pobytu. Nemůže proto nyní svůj neoprávněný pobyt ospravedlňovat špatným fungováním systému Visapoint, když se, dokonce i na radu advokáta, rozhodl porušovat právní předpisy ČR.

[23] Dokládal-li stěžovatel krajskému soudu, že se pokoušel v období od srpna 2015 do září 2016 bezúspěšně zaregistrovat k podání žádosti přes systém Visapoint, pak pomíjí, že v tomto období mu neoprávněný pobyt vytýkán nebyl. Výtky správních orgánů i krajského soudu mířily do doby, za kterou bylo stěžovateli uloženo správní vyhoštění a kdy se úmyslně zdržoval na území ČR nelegálně (což sám při pohovoru potvrdil). Následné pokusy o registraci proto nemohly ospravedlnit jeho předchozí protiprávní jednání. Co se týče posledního období nelegálního pobytu stěžovatele, ten sám výslovně uvedl, že v období od 11. 6. 2014 do 25. 11. 2014 žádné kroky k získání pobytového oprávnění neučinil, a v rozporu s výjezdním příkazem a poučením, kterého se mu dostalo, na území ČR setrval. S ohledem na vše shora uvedené proto Nejvyšší správní soud uzavírá, že správní orgány ani krajský soud při hodnocení věci nijak nepochybily a byly splněny podmínky stanovené v § 119 odst. 1 písm. b) bod 9 a § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců.

[24] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval napadeným rozhodnutím v souvislosti s požadavky plynoucími z § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, které brání vydání rozhodnutí o správním vyhoštění, jestliže by jím došlo k nepřiměřenému zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince. Daná sféra je pod ochranou základního práva na respektování soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), resp. čl. 10 odst. 2 Listiny a – při aplikaci na situaci, na niž dopadá unijní úprava – čl. 7 Listiny základních práv Evropské unie.

[25] Práva vyplývající z čl. 8 Úmluvy nejsou absolutní a je zde prostor pro vyvažování protichůdných zájmů cizince a státu. Judikatura Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) v této souvislosti zohledňuje zejména: (1) rozsah, v jakém by byl rodinný nebo soukromý život narušen, (2) délku pobytu cizince ve smluvním státě, který hodlá cizince vyhostit, (3) rozsah sociálních a kulturních vazeb na tento stát, (4) existenci nepřekonatelné překážky k rodinnému či soukromému životu v zemi původu, např. nemožnost rodinného příslušníka následovat cizince do země jeho původu, (5) „imigrační historii“ cizince, tedy porušení pravidel cizineckého práva v minulosti, (6) povahu a závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu spáchaného cizincem (viz např. rozsudek velkého senátu ze dne 18. 10. 2006, *Üner proti Nizozemsku*, č. 46410/99, § 57-58, a rozsudky ze dne 31. 1. 2006, *Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku*, stížnost č. 50435/99, § 39, či ze dne 28. 6. 2011, *Nunez proti Norsku*, stížnost č. 55597/09, § 70). Všechna uvedená kritéria je třeba posoudit ve vzájemné souvislosti a porovnat zájmy jednotlivce na pobytu v dané zemi s opačnými zájmy státu, např. nebezpečím pro společnost či ochranou veřejného pořádku. (obdobně viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2013, č. j. 8 As 118/2012 – 45, nebo rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 2. 2007, č. j. 10 Ca 330/2006 – 89, publikovaný pod č. 1230/2007 Sb. NSS).

[26] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že v posledně citovaném rozsudku Městský soud v Praze uvedl, že „[p]řiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života cizince ve smyslu § 119 odst. 5 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, je rozhodnutí o správním vyhoštění cizince pouze tehdy, je-li takovým rozhodnutím dosaženo spravedlivé rovnováhy mezi zájmem státu na ochraně veřejné bezpečnosti, veřejného pořádku či veřejného zdraví na straně jedné a zájmem cizince na ochraně soukromého a rodinného života na straně druhé. Vždy je tedy třeba zvažovat závažnost spáchaného deliktu či jiného rizika, které cizinec pro zákonem chráněný veřejný zájem představuje, ve vztahu k jeho osobním a rodinným vazbám na území České republiky“.

[27] Nejvyšší správní soud podotýká, že napadený rozsudek přezkoumal v mezích důvodů kasační stížnosti tak, jak jsou konstatovány v bodě [8] tohoto rozsudku. Namítal-li tedy stěžovatel obecně, že se krajský soud nedostatečně vypořádal s přiměřeností napadeného rozhodnutí, pak je třeba uvést, že tato otázka je vypořádána na str. 4 a 5 napadeného rozsudku zcela dostatečně. Krajský soud nepominul žalobní body ani žádné rozhodné skutečnosti, které ve správním řízení vyšly najevo. Zohlednil jednak dobu pobytu stěžovatele na území ČR (rozlišenou na oprávněný a neoprávněný pobyt), jeho rodinný život vázaný na území ČR, závažnost jeho protiprávního jednání (dlouhodobé a opakované), možnost rodiny žít společně mimo území ČR, vědomí manželky o nelegálním pobytu stěžovatele a tedy i to, že oba museli počítat s pravděpodobností vycestování stěžovatele, konečně i absenci dalších vazeb v ČR, jakož i věk a zdravotní stav stěžovatele. Krajský soud i správní orgány nezpochybnily, že rozhodnutí o správním vyhoštění skutečně představuje zásah do života stěžovatele a jeho rodiny, nicméně dostatečně a přesvědčivě se vypořádaly (žalovaný velmi podrobně a důkladně na str. 5 až 8 napadeného rozhodnutí) s tím, že v dané situaci nejsou naplněny podmínky ustanovení § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců. I zdejší soud vycházel z premisy, že zásah do soukromého a rodinného života cizince je možný za předpokladu, že je přiměřený okolnostem případu. Aplikoval přitom kritéria vyplývající ze shora citované judikatury ESLP a správních soudů.

[28] Co se týče námitky stěžovatele vytýkající soudu, že kladl stěžovateli k tíži pasivitu ve vztahu k legalizaci svého pobytu, avšak nezohlednil důkazy o snaze zaregistrovat se v systému Visapoint, její nedůvodnost vyplývá již ze shora uvedeného (viz bod [23]). Stěžovatel totiž pomíjí, že absence snahy získat řádně pobytové oprávnění mu byla vytýkána ve vztahu k období před zahájením posledního řízení o správním vyhoštění. Stěžovatel ani netvrdil opak a veškerou svou obranu mířil k možnosti podat žádost o povolení k pobytu na zastupitelském úřadu v zemi původu a k období let 2015 a 2016. V době, ve které mu je vytýkán nelegální pobyt, však skutečně žádnou snahu o legalizaci neměl a ani nic jiného netvrdil. Skutková zjištění krajského soudu proto byla správná. Je sice pravdou, že se soud k předloženým listinám nikterak nevyjádřil, nicméně nemohlo se jednat o vadu mající vliv na zákonnost napadeného rozsudku, neboť se tyto listiny vztahují k nerozhodnému období a směřují k možnosti registrovat se v systému Visapoint, což soud nepovažoval za podstatné pro posouzení daného případu. Nadto stěžovatel spolu s jejich předložením prohlásil, že netrvá na nařízení ústního jednání ve věci. Musel tedy být zároveň srozuměn s tím, že listiny za těchto podmínek nebudou provedeny jako důkaz.

pokračování

[29] Konečně nelze se stěžovatelem souhlasit ani v tom, že krajský soud by neosvětlil, co se změnilo od doby, kdy byla předchozí tři řízení o správním vyhoštění stěžovatele zastavena pro nepřiměřenost, čili že nyní již není vyhoštění nepřiměřeným zásahem do stěžovatelova soukromého a rodinného života. Krajský soud výslovně uvedl, že předchozí zastavení řízení není překážkou pro to, aby byl stěžovatel aktuálně vyhoštěn, a rozhodnutí musí být posuzováno podle aktuální situace. Tu posoudil tak, že správní vyhoštění nepředstavuje nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele. Zohlednil, že dětem stěžovatele bylo v době rozhodování žalovaného již 15 a 20 let a nejsou závislé na bezprostřední péči rodičů. Dále krajský soud upozornil, že stěžovatelovo vyhoštění bylo vyvoláno nerespektováním správních rozhodnutí.

[30] Nejvyšší správní soud na tomto místě zdůrazňuje, že v nyní přezkoumávané věci je opravdu podstatnou změnou skutečnost, že stěžovateli bylo uloženo správní vyhoštění nejen za nelegální pobyt, ale i za opakované porušování právního předpisu. To právě proto, že předchozí výjezdní příkazy, jimiž mu byla po zastavení řízení uložena povinnost vycestovat z ČR a s nimiž byl poučen, že jinak bude nadále jeho pobyt nelegální, vůbec nerespektoval a opakovaně na území ČR v rozporu s jejím právním pořádkem setrval. Jinými slovy řízení o správním vyhoštění bylo sice opakovaně zastaveno z důvodu nepřiměřenosti zásahu správního vyhoštění do stěžovatelova rodinného života, nicméně při vzájemném poměřování protichůdných zájmů (zájmu státu na vyhoštění nelegálně pobývajícího cizince ze svého území a zájmu cizince na ochraně jeho rodinného života) stál v každém z jednotlivých zastavených řízení na jedné straně důvod vyhoštění stěžovatele založený „pouze“ na tom, že se po určitou dobu (v konkrétním řízení vymezenou část doby z celkového pobytu stěžovatele bez povolení od roku 2009 do roku 2014) zdržoval na území ČR neoprávněně. Oproti tomu převážil jeho zájem na zachování rodinného života s manželkou a dětmi majícími oprávnění k pobytu na území ČR. Nyní však již proti zájmu stěžovatele stojí „silnější“ zájem státu na vyhoštění, neboť v nyní přezkoumávané věci nebyl stěžovateli vytýkán pouze neoprávněný pobyt od skončení platnosti posledního výjezdního příkazu do zahájení dalšího řízení o správním vyhoštění (jak tomu bylo v předchozích řízeních), ale zároveň mu bylo přičítáno k tíži opakované porušení právního předpisu. Stěžovatel totiž ani přes opakovanou výslovnou výstrahu, udělenou spolu s výjezdním příkazem, aby ve stanovené době dobrovolně vycestoval nebo si vyřídil povolení k pobytu (resp. vycestoval a vyřídil si povolení k pobytu), vědomě na území ČR setrval v rozporu se zákonem a rozhodl se příkazy správních orgánů nerespektovat. Zcela neoprávněně se spoléhal na předpoklad, že nebude vyhoštěn, když má v ČR rodinu, resp. zde může zůstat. Správní orgány ho v takové úvaze ale nemohly nikterak utvrdit, neboť mu daly jasně najevo, že jeho jednání je nezákonné a nežádoucí a přestože ho v současné době (tedy v okamžiku zastavení toho kterého správního řízení) nemohou vyhostit, pobývá zde nelegálně. Je proto povinen dobrovolně vycestovat či si svůj pobyt legalizovat, k čemuž mu byla stanovena lhůta. Stěžovateli tedy bylo přičítáno k tíži závažnější jednání, než tomu bylo dříve. V předmětném správním řízení tak došlo k novému poměřování zájmů, čili novému hodnocení přiměřenosti správního vyhoštění za aktuální situace. Zde již převážil zájem státu na vyhoštění stěžovatele, neboť jeho nezákonné jednání bylo dlouhodobé a opakovaně nerespektující autoritativní rozhodnutí (výstrahy) orgánů veřejné moci (což je zjevné i z odůvodnění napadeného rozhodnutí - viz zejména str. 6 dole). To, že nyní byl zájem státu silnější, vyplývá rovněž přímo ze zákona o pobytu cizinců, neboť za naplnění skutkové podstaty neoprávněného pobytu dle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 lze

cizinci uložit vyhoštění až na 3 roky, zatímco za opakované porušování právního předpisu dle ustanovení § 119 odst. 1 písm. b) bod 9 může být vyhoštěn až na 5 let. Provedenou kvalifikaci stěžovatel ani nijak nezpochybňoval. Bylo-li vyhoštění dříve shledáno nepřiměřeným a později správní orgán dospěje k opačnému závěru, může být takový závěr odůvodněn změnou na kterékoliv straně poměřovaných zájmů. Čili nemuselo nutně dojít jen ke změně v rodinném životě stěžovatele. Kromě toho, jak uvedl i krajský soud (a před ním žalovaný), stěžovatelovy děti jsou již ve věku (15 a 20 let), kdy nejsou závislé na stěžovatelově každodenní osobní péči. Jak je tedy zřejmé, situace se oproti předchozím zastaveným řízením změnila, a v tomto rozsahu nelze správním orgánům ani krajskému soudu nic vytýkat. Jelikož žádné další kasační námitky ve vztahu k přiměřenosti rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatel neuplatnil, shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnosti nedůvodnou.

[31] O návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud nerozhodoval, jelikož rozhodl o samotné kasační stížnosti bez zbytečného prodlení po provedení nezbytných procesních úkonů. Odkladný účinek vyvolává účinky jen do skončení řízení před soudem. Rozhodnutí o odkladném účinku tak skončením řízení o kasační stížnosti pozbylo smyslu.

IV. Závěr a náklady řízení

[32] S ohledem na vše výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[33] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. ledna 2017

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu